

Zulk een manke vergelijking had ik van H. nooit durven verwachten. De specialist doet het beter. En als een middel, nòg zoo duur, het beter doet dan een goedkoop, dan moet het ziekenfonds het toestaan. Maar de specialité doet het *niet* beter; men weet veelal nauwelijks, wat er in is. Wie zelf zijn geneesmiddelen betaalt, mag voor zijn geld spécialités koopen; hij mag het ook in het water gooien. Maar een economische instelling mag dit niet doen.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

KINDERSTERFTE TEN PLATTEN LANDE.

De stukken van collega BARENTSEN zijn goed, omdat zij ons tot de kern van de betreffende vraagstukken brengen, en voortreffelijk omdat zij zonder eenige bijgedachten en nevenbedoelingen uit de pen zijn gevloeid. Trouwens, 13 jaar onder dergelijke omstandigheden te arbeiden, doet de lust om coquet en gewichtig te doen met hygiënische vraagstukken, of, om het modewoord te gebruiken de sociale geneeskunde wel vergaan. En nevenbedoelingen zullen hem verre zijn, immers dan had de „sociale geneeskunde” hem allang wel een beter baantje bezorgd.

De „schrijftafelhelden en hervormers” kunnen er nu uit leeren, dat de oplossing niet te vinden is door over het land uit te strooien een zoo groot mogelijk aantal huisbezoeksters van diverse pluimage, noch door toevoeging van al of niet rondreizende, bijzonder onderlegde, vooral „sociaal” onderlegde, specialisten.

Immers wat baat dat alles, wanneer de huismoeders òf geen tijd hebben de hygiënische voorlichting aan te hooren, òf, als zij dien tijd wel hebben, die voorlichting niet kunnen begrijpen, òf, als zij èn tijd èn verstand hebben, haar de middelen ontbreken om al die fraaie woorden in daden om te zetten. En zoo moet men nu eerst het feit eens goed onder de oogen zien, *dat de gemiddelde Nederlandsche vrouw niet bij machte is de voorlichting van geneesheer, wijkzuster of huisbezoekster te verstaan, te begrijpen en tot geestelijk eigendom te maken.* Ook op heden vinden zij vrijwel alles, wat wij zeggen, „gedaas” behalve als de angst hen te pakken heeft.

Al of niet verplicht aanvullingsonderwijs voor meisjes van 16 tot 18 jaar in huishoudelijke en hygiënische zaken is een middel, dat de a.s. huismoeders ontvankelijk kan maken voor de raadgevingen van huisdokters, wijkzusters en huisbezoeksters.

Een ander feit, eveneens van belang om goed op zijn beteekenis te schatten, is: dat bij, in het algemeen gesproken, burgemeesters, leden van gemeenteraden en burgerlijk armbestuur een volkomen en afdoend gemis bestaat aan ook maar eenigermate primitieve begrippen van de hygiënische en geneeskundige noodzakelijkheden in hun gemeente. Trouwens, er is van uit den Haag de laatste jaren zooveel georganiseerd, gepropageerd, geageerd, dat de uitvererende machten ten platten lande vrijwel klank- en woorddoof zijn geworden en wellicht ook letterblind.

Ten slotte dank ik als dorpdokter collega BARENTSEN voor zijn stukken in ons *Tijdschrift*, die het verhitte en vermoeide brein van onze hervormers aan de schrijftafel wat rust en tot wat nadenken moge brengen.

Puttershoek, 7 Augustus 1922.

F. HERS.

POLYARTHRITIS RHEUMATICA MET STAPHYLOCOCCAEMIE.

I.

In het *Tijdschrift* van 5 Augustus j.l. schrijft collega KNÜPPE een casuistische mededeeling onder dezen titel. De schrijver beoogt daarmee, de Nederlandsche artsen op te wekken, het bloed hunner lijdens aan polyarthritis rheumatica bacteriologisch te laten onderzoeken, opdat misschien daardoor in de toekomst de aetiologie dier ziekte bekend zal worden. Dit streven is zeker lofwaardig.